

УДК 811.163.4'366.543
811.14'02'366.543
<https://doi.org/10.18485/primling.2016.17.2>

Панајотис Асимопулос
Војна Академија Грчке

СТАРОГРЧКИ ГЕНИТИВ И (СРПСКО)ХРВАТСКИ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ ИЗ ПСЕУДО-ЛОНГИНОВОГ ЕСЕЈА «О УЗВИШЕНОМ»¹

Сажетак: Служећи се беспредлошким генитивним синтагмама као заједничким иментелем, овај рад представља пионирски покушај да на синтаксичком нивоу упореди два индоевропска језика, односно, изумрли старогрчки и савремени (српско)хрватски. Како бисмо указали на сличности и разлике у употреби генитива у обама језицима, вршили смо теоријско испитивање његових основних принципа, на примерима из античких текстова (Платон, Херодот, Тукидид). Поредбени корпус узели смо из оригиналног текста, из Псеудо-Лонгиновог есеја „О узвишеном“. Тај корпус чини 463 примера на старогрчком језику, чији се преводни еквиваленти на (српско)хрватском установљују на основу превода Тона Смердела.

Кључне речи: Псеудо-Лонгин, генитив, старогрчки, (српско)хрватски.

1. Уводна разматрања

Упркос доминантној тенденцији према којој се истраживачи првенствено осврћу на морфосинтаксичке и лексикосемантичке параметре савремених народних језика, историјско-компаративни приступ феноменима старогрчког разложно заслужује дихроно интересовање лингвиста и синтаксичара.

Предмет рада јесте контрастивно истраживање беспредлошких генитивних структура у старогрчком и модерном (српско)хрватском језику. Као методолошки оквир примењена је метода контрастивне анализе, односно, структурносемантичког поређења, док је синхрони приступ поређењу заснован на корпусној обради ексцерпираних грађе.

Четиристо шездесет три примера преузето је из оригиналног Псеудо-Лонгиновог есеја „*Περὶ ὕψους*“, док се за преводне еквиваленте употребљава Смерделов превод „*О узвишеном*“.

---

¹ Искрено се захваљујем професору књижевности и песнику Дејану Ђорђевићу за корисне сугестије и суштинску подршку око лекторисања рада.

2. Основна обележја старогрчког генитива

Не усвојивши читаво падежно устројство индоевропске матрице старогрчки има пет саставних делова: номинатив, генитив, датив, акузатив и вокатив. Значи, да су главне функције аблатива, инструментала и локатива ограничене само у адвербијалним манифестацијама и изражене осталим падежним структурама.

Генитив са именицама и придевима указује на спој или зависност чију идентификацију илуструју: (а) контекстуални оквир; (б) семасиолошке нијансе; (в) чињенице које се сматрају познатим (Smyth 1920: 313). Разликује се на (1) аблативни генитив; (2) апозитивни генитив; (3) генитив вредности (цене); (4) генитив материје; (5) генитив ствараоца (проистицања – узрочника); (6) каузативни (узрочни) генитив; (7) квалификативни генитив; (8) квантитативни генитив; (9) објекатски генитив; (10) партитивни (деони) генитив; (11) поредбени (компаративни) генитив; (12) посесивни (присвојни) генитив; (13) субјекатски генитив:

2.1. Аблативни генитив (*Genetivus ablativus*)

Према Дукату (1983: 229-230), старогрчки генитив често означава функције аблатива, а конкретније, полазну тачку. Удружује се уз:

(а) географске ознаке:

- οἰκοῦσι δ' οὗτοι πρὸς βορέαν τοῦ Σκόμβρου ὄρους (Thuc. 2. 96. 4)

➤ они живе северно *од њланине Скомбра*

(б) придеве: γυμνός, ψιλός (*ојољен од*), κενός (*иразан од*), ἔρημος (*најушшиен од*), ἐλεύθερος (*слободан од*) и сложене придеве са „а“ *privativum ἀγύμναστος* (*неизвежбан*), ἀτελής (*ослобођен*):

- ὃν φρενῶν αὐτὸς κενός (Soph. Ant. 754)

➤ пошто је сам празан *од њамети*

- πόνων ἀγυμνάστους (Plat. Rep. 619 d.)

➤ неизвежбане у *најорима*

2.2. Апозитивни генитив (*Genetivus appositivus / epexegeticus*)

Генитив експлицитне речи разјашњава појам неке опште речи која није изражена у том падежу. Јавља се са ентитетима који означавају порекло, материју, и са присвојним заменицама *ἡμέτερος* (*наш*), *ὕμετερος* (*ваш*), *σφέτερος* (*њихов*):²

- ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει τῆς Ἰστώνης (Thuc. 4. 46. 1.)

➤ против оних на планини *Исџоне*

- Ἀθηναῖος ὢν, πόλει τῆς μεγίστης (Plat. Apol. 29d.)

➤ пошто си Атињанин, то јест, из великог *ирага*

- καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διαφθείρομεν (Isoc. 4. 133.)

➤ и *своју* земљу уништавамо

2.3. Генитив вредности или цене (*Genetivus pretii*)

Уз придеве *ἄξιος* (*вредан*), *ἀνάξιος* (*безвредан*), *ἀξιόχρεως* (*знајан*), *ὠνητός* (*купиљив*), *τίμιος* (*скупи*) генитивне конструкције бележе вредност или цену:

2 Μπύλλα 2010: 26

- οὐ γὰρ μικρὰ τὰ ἀμαρτήματα οὐδὲ **συγγνώμης** ἄξια (Lys. 14. 2.)
  - зато што његови прекршаји нису мали, нити су заслужни вашег *iprašiūaņa*.
- δόξα δὲ **χρημάτων** οὐκ ὠνητή (Isoc. 2. 32.)
  - слава није купљива *новцем*

2.4. Генитив материје (Genetivus materiae)

Од чега је нешто направљено показује се генитивом материје (Τζάρτζανος 1966: 22):

- ἐστρωμένη ἐστὶ ὁδὸς **λίθου** (Hdt. 2. 138.)
  - *Камењем* поплочана цеста
- εἰθισμένοι ὄραν οἱ ἄνθρωποι σωροὺς **σίτου, ξύλων, λίθων** (Xen. Hell. 4. 4. 12.)
  - људи су навикнути да виде гомиле *житија, њалица, камена*

2.5. Генитив ствараоца (проистицања / узрочника) (Genetivus auctoris)

Лице или персонификован беживотни ентитет у генитиву показује ствараоца интелектуалног дела:

- τοὺς μὲν **τοῦ Σόλωνος** νόμους (Dem. 24. 142.)
  - законе *Солона*

2.6. Каузативни (Узрочни) генитив (Genetivus causalis)

Овај тип генитива открива узрок и обично зависи од именица и придева правне семантичке подлоге: *ἀγών* (*јарница*), *αἰτία* (*оштрижба*), *αἴτιος* (*крив*), *ὑπεύθυνος* (*одговоран, крив*), *ὑπόλογος* (*гужан*), *ἔνοχος* (*крив*), *ἄθῳος* (*невин*) или од именица које значе психичко стање (Аσωνίτης and Αναγνωστόπουλος 1961: 43):

- **ἀγαθῶν** πολλῶν αἴτιος ἅπασιν ἀνθρώποις (Lys. 2. 16.)
  - он је разлог многих *доброчинств*ава према свим људима
- τὸν αἴτιον ὄντα ἐκείνοις **τοῦ θανάτου** (Lys. 13. 94.)
  - оног који је крив *за њихову смрт*

2.7. Квалификативни генитив (Genetivus qualitatis)

Карактеристично својство (величина, узраст, димензија, мера) презентује се бројевима и квалификативним генитивом:

- ἀπέχουσα τῆς Ἀμφιπόλεως ἡμίσεος **ἡμέρας** μάλιστα πλοῦν (Tuc. 4. 104. 4.)
  - удаљен је од Амфиполиса највише пола *дана* путовања бродом
- ὡς ἐς ἐξήκοντα ναῦς **μηνὸς** μισθόν (Tuc. 6. 8. 1.)
  - отприлике, *месечна* награда за посаду шездесет бродова

2.8. Квантитативни генитив (Genetivus quantitatis)

Тај генитив³ показује садржај објекта или појма који значи мноштво или количину. Удружује се са именицама *ἀγέλη* (*стадо*), *πλῆθος* (*мноштво*), *στόλος* (*флот*а), *ὄχλος* (*руља*), и са придевом *μεστός* (*уни*):

- **βοῶν** ἀγέλης νομεύς (Xen. Apol. 1. 2. 32.)
  - пастир стада *волова*

³ Сабалевски (2000: 268) је назива genetivus generis.

- τὸ πλῆθος τῶν νεῶν (Xen. Hell. 1. 1. 15.)
  - мноштво *бродова*

2.9. Објекатски генитив (Genetivus obiectivus)

Објекатски генитив бележи предмет радње коју казује глаголска именица. Он се удружује са истокоренским именицама или придевима глагола који прихватају директан објекат у генитиву, а значе: (а) памћење, заборав;⁴ (б) бригу, марљивост, штедљивост; (в) учешће, пуноћу, лишавање; (г) раздвајање, уклањање, ослобађање; (д) искуство, незнање, успех, неуспех; (ђ) власт, потчињање;⁵ (е) разлику, поређење:

- μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ Λακεδαιμονίων χρηστηρίου (Thuc. 2. 54. 4.)
  - сетили су се и *пророчансџва* које су узели од Спартанаца
- οἰκείων ἄμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια (Thuc. 2. 40. 2.)
  - истовремена брига *о сојсџвеним* и *државним аферама*
- τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς (Lys. 13. 11.)
  - лишени *неоџходних сџвари*
- πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειρός εἰμι (Thuc. 1. 80. 1.)
  - већ имам искуство од многих *раџова*
- ἕτερον δὲ τὸ ἠδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Plat. Gorg. 500d.)
  - задовољство разликује се *ог доброџ*

Сходно томе објекатски генитив личних заменица је еквивалентан присвојним заменицама (Musić i Majnarić 1980¹¹: 184):

- τὴν ἐμὴν φιλίαν (τὴν φιλίαν μου) ἀσφαλεστάτην καὶ βεβαιοτάτην εἶναι νομίζετε (Isoc. 3. 54.)
  - верујете да је *моје* пријатељство (*ми* је пријатељство) сигурно и трајно

2.10. Партитивни (Деони) генитив (Genetivus partitivus)

Увек има предикатан положај (Мусић и Мајнарић 1980¹¹: 185) и показује део целине, углавном са речима које значе количину. *Genetivus quantitatis* (Сабалевски 2000: 267) следе бројеви или именичке заменице:

- οἱ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν (Xen. Hell. 4. 2. 5.)
  - многи *ог војника*
- μόνος τῶν πρωτάνεων (Plat. Apol. 32b.)
  - сам *ог џриџана*
- ἐν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν (Plat. Apol. 17a.)
  - зачудио сам се једном *ог мноџих*

Веома је чест са топонимима⁶, поименичним придевским и заменичким облицима средњег рода, или са суперлативом придева:

4 Musić i Majnarić (1980¹¹: 187) истичу да после придева μνήμων (*незаборављив*), ἀμνήμων (*незабораван*), ἐπιλήσιμων (*забораван*), ἐπιμελής (*забринуџ*), ἀμελής (*безбрижан*) следи genetivus memoriae (cura):

- ἐπιμελής τε τῶν φίλων εἶ (Xen. Apol. 2. 6. 35.)

- ти си забринут (бринеш се) *за пријатеље*

5 Musić i Majnarić (1980¹¹: 188) као genetivus potentiae карактеришу генитив који се удружује са придевима ἐγκρατής (*моћан*), ἀκρατής (*немоћан*), κύριος (*џоџодар*):

- Ἦ μὲν τύχη καὶ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι (Aeschin. 2. 118.)

- Судбина и Филип били су господари *дела*.

6 Ради се о *хороџрафијском џениџиџу* (Smyth 1920: 316)

- ἐν Ἀκτίῳ **τῆς Ἀνακτορίας γῆς** (Thuc. 1. 29. 3.)
  - на Актијуму *из земље Анаκτιοорије*
- εἰς τοῦτο γάρ τινες **ἀνοίαις** ἐληλύθασιν (Isoc. 8. 38. 1.)
  - дотле неки су дотерали у *махнијосцији*
- **τοῦ χρόνου** τὸν πλεῖστον (Thuc. 1. 30. 3.)
  - највише (најдуже) *времена*
- οἱ πρεσβύτατοι **τῶν στρατηγῶν** (Xen. Anab. 3. 3. 11.)
  - најстарији *од војсковођа*

2.11. Поредбени (Компаративни) генитив (Genetivus comparationis)

Јавља се са придевима у компаративу или са оним који бележе поређење πρότερος (*преишходан*), ὕστερος (*каснији*), διάφορος (*грујачији*):

- **ἀναρχίας** δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν (Soph. Ant. 672.)
  - *од нејослуха* нема ти већег зла

2.12. Посесивни (присвојни) генитив (Genetivus possessivus)

То је генитив властитих именица које означавају власника (Μουμιτζάκης 2015: 29):

- ἡ γὰρ εὐγένεια τῶνδε **τῶν ἀνδρῶν** (Dem. 60. 4.)
  - племенитост тих *мушкараца*

Међутим, и родбински односи изражавају се тим генитивом, најчешће са лицима или посесивним придевима οἰκεῖος (*иписан*) ἴδιος (*исцији*), κοινός (*заједнички*), συγγενής (*рођак*), ἑταῖρος (*оршак*), φίλος (*иријатил*), ἐχθρός (*неиријатил*), ξένος (*сиранац*):

- Θεουκυδίδην τὸν **Ὀλόρου** (Thuc. 4. 104. 4.)
  - Тукидида, сина *Олора*
- τὸν ἔρωτα τοῦτον, πότερα κοινὸν οἶε εἶναι πάντων **ἀνθρώπων**; (Plat. Sym. 205a.)
  - ову љубав сматраш да је заједничка код свих *људи*?

Како Smyth (1920: 314) наглашава успешно члан средњег рода (у једнини или множини) са посесивним генитивом означава моћ, околности или функционише као права перифраза:

- τὸ **τῆς τέχνης** (Plat. Gorg. 450c.)
  - функција *уметносцији*
- ἄδηλα γὰρ τὰ **τῶν πολέμων** (Thuc. 2. 11. 4.)
  - нејасне су прилике *рашова*

Поткатегоријом посесивног генитива Сабалевски (2000: 266) сматра *ἰενιῖσις* *карактеризујуће* *својсцива* (genetivus characteristicus). Уз инфинитив изражава лице на које се односи радња или стање:

- οὐ **τῶν νικῶντων** εἶη τὰ ὄπλα παραδιδόναι (Xen. Anab. 2. 1. 19.)
  - *иобедницима* није својство да предају своје оружје

2.13. Субјекатски генитив (Genetivus subiectivus)

Именичка реч која субјекатским генитивом означава вршиоца радње, обично је глаголска именица ,или носи глаголско значење:

- **τοῦ** πρώτου **ἀνδρὸς** ἀρχή (Thuc. 2. 65. 9.)
  - власт најспособнијег *мушкараца*

- τὴν τ' ἐνθάδε ἄφιξιν **τῶν βαρβάρων** καὶ τὴν νίκην **τῶν προγόνων** (Lys. 2. 26.)
  - овдашњи долазак *варвара* и победу наших *предака*
- Субјекатски генитив има активан појам, док објекатски пасиван (Smyth 1920: 319):
- **τῶν δὲ βαρβάρων** φόβος πολὺς (Xen. Anab. 1. 2. 18.): **οἱ βάρβαροι** φοβοῦνται πολὺ
  - велики је страх *варвара*: *варвари* плаше се много
- φόβος [...] **τῶν** ἐς Ἰθώμην **Εἰλώτων** (Thuc. 3. 54. 5.): φοβοῦνται **τοὺς Εἰλώτας**
  - страх [...] од Хелота у Итоми: плаше се *Хелота*

3. Осврт на (српско)хрватске преводне еквиваленте

За прегледно проучавање употребе беспредлошких генитивних структура сматрамо да је неопходно да се осврнемо на теоретска обележја преводних еквивалената адноминалним генитивним структурама у (српско)хрватском језику.

Затим, на основу одабраних примера из Псеудо-Лонгиновог есеја „*О узвишеном*“ и Смерделовог преводилачког приступа, и то ради конструктивне анализе следи паралелно излагање испитаних структура у оба језика.

У грчком језику уобичајена је подела на десет категорија беспредлошких генитива који стоје уз именице или придеве. То су: (1) вредности или цене; (2) квалитативни; (3) квантитативни; (4) објекатски; (5) партитивни (деони); (6) поредбени (компаративни); (7) присвојни (посесивни); (8) ствараоца; (9) субјекатски; (10) узрочни (каузални).

С друге стране у својству (српско)хрватских преводних еквивалената јавља се осам подкласа генитива: (1) аблативни; (2) квалитативни; (3) компаративни (поредбени); (4) објекатски; (5) партитивни (деони); (6) присвојни (посесивни); (7) субјекатски; (8) узрочни (каузални), али и: (9) квалитативни инструментал; (10) описни придев; (11) присвојна заменица; (12) присвојни датив; (13) присвојни придев.

3.1. Аблативни генитив: V + Det_{Abl} [←N_{Gen}]⁷

Реченични додатак аблативног генитива односи се на именице изведене од глагола који понекад имају рефлексивни (повратни) облик. Најчешће означавају (1) удаљавање, лишавање, одвајање; (2) избор, порекло; (3) потицање (Пипер и др. 2005: 137):

- чување *болести* < чувати се болести
- ослобађање *страха* < ослобађати се страха

К томе Мразовић и Вукадиновић (1990: 293) истичу да се у генитивним синтагмама аблативни генитив замењује од предлошком конструкцијом (предлог *од* + генитив):

- разрешавање конфликта *захтева* ~ разрешавање конфликта *од захтева*
- лишење права *родитеља* ~ лишење права *од родитеља*

(Српско)хрватски еквиваленти изражени аблативним генитивом јављају се у формама (а) квантитативног; (б) партитивног; (с) поредбеног генитива, и то помоћу предлошких структура:

⁷ N: именица; Det_{Abl}: аблативни детерминатор; [←N_{Gen}]: именица у генитиву као аблативни идентификатор (Пипер и др. 2005: 137)

- ❖ «*og + ĩeniiiv*»: то је допуна прелазном глаголу који се удружује са акузативом у својству правог објекта;
- ❖ «*из + ĩeniiiv*»: на однос припадности у позицији именског дела предиката указује та предлошка конструкција (Фелешко 1995²: 90):
  - (а) квантитативни генитив
    - (i) од + генитив
- ἀλλ' ἡμῖν μὲν [...] ἀλόκεται λιμὴν **κακῶν** ὁ θάνατος (IX, 7)
  - смрт као лука која нас спасава *og зала* (стр. 18)
    - (б) партитивни (деони) генитив
      - (i) из + генитив
- ἐλεισόδιά τινα **τοῦ** Τρωικοῦ **πολέμου** (IX, 12)
  - неке епизоде *из* тројанскога *раџа* (стр. 19)
- ἐκλαμβάνει **τῶν παρακολουθούντων** τὰ χαλεπώτατα (X, 4)
  - изабире *из случајне околности* оне најпотресније (стр. 22)
    - (ii) од + генитив
- ὅτι **τῶν** λέντε **μυρίων** ὁ Κακίλιος ἔστιν (VIII, 1)
  - да је Цецилије *og њеј сѝоменуџих дијелова* (стр. 15)
    - (в) поредбени генитив
      - (i) од + генитив
- ἐκείνων [μὲν] γοῦν ἦττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσας ἢ **τῶν λιθίνων** (IV, 4)
  - прије би могао чути коју ријеч од мраморних кипова неголи *og њих* (стр. 11)

3.2. Квалитативни генитив: N + Det_{Qual} [←N_{Gen}]⁸

Усклађен са аутентично атрибутом детерминацијом генитив својства удружује се обавезно са именицом која „није сама, него је дружена с којом покретном речи“ (Маретић 1963³: 572). Поменути карактеристику налазимо и код Милке Ивић (1959: 152): „За квалитативни генитив је такође познато да се обавезно јавља у конструкцији са одредбом“.

Такве именице конкуришу придевима или придевским партиципима у функционалној улози квалификативних детерминатора, а одражавају апстрактне појмове са интегралном значењском подлогом живих ентитета (делови тела, психофизичка обележја) или предмета:

- Свидела му се она девојка плавих очију и ведре осмеха. (Симић 2002: 177)

Додајмо, да се ти генитиви замењују описним придевима, под условом да се идентитет њиховог садржаја не поистовећује семасиолошки (Ивић 1955 – 1956: 264):

- Понекад је излазила са старијом женом *сѝроја* и *неџријаџина* израза лица.

Преводни еквиваленти генитивним конструкцијама чија је синтаксичка улога адноминални квалификатор остварују се помоћу (а) квалитативних; (б) објекатских; (в) партитивних генитива:

- (а) квалитативни генитив

Слободним генитивом одражава се одлика на суперлативном нивоу:

- εἰς ποσὴν **μεγέθους** ἐπίδοσιν (I, 1)
  - на неку вишу разину *сѣшла* (стр. 5)

(б) објекатски генитив

Номинализован облик глагола идентификује се са акузативном допуном, тј. правим објектом:

- ὕψος **μεγαλοφροσύνης** ἀλήχημα (IX, 2)
  - узвишено је одјек *великоја духа* (стр. 16) ~ одјек < одјековати

(в) партитивни (деони) генитив

Уз квантификативне именице генитив бележи целину из које издвајамо део:

- τρίτον τι **κακίας** εἶδος (III, 5)
  - трећи вид *искварена сѣшла* (стр. 9)

3.3. Квалитативни инструментал: V + Det_{Qual} [←N_{Instr}]⁹

Двојаку синтаксичку функцију манифестује квалитативни инструментал, односно, придевски идентитет (наглашава се стално обележје, док је замењив генитивом, само ако је именица праћена атрибутом), и прилошку улогу (привременост карактерише инструменталне конструкције).

Иначе, према Милки Ивић (1954: 204) квалитативни инструментал „употребљава се у свим случајевима без обзира какав је појам у питању, само ако се ради о примерима који по својој семантичкој структури спадају у категорију «карактеристичне појединости»“.

У (српско)хрватском преводу квалитативни инструментал је везан само за објекатски генитив старогрчког оригинала:

(а) објекатски генитив

Ивић (1954: 67) пасивним инструменталним конструкцијама приписује функцију спроводника вршења или изазивача стања:

- καὶ ὄσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου **παραστήματος** (IX, 2)
  - да буду испуњене племенитим *осјећањима* (стр. 16)

3.4. Компаративни генитив: N + Cop + Adj_{Комп} + N_{Gen}¹⁰

За успостављање односа једнакости или различитости између два ентитета, генитивне конструкције отелотворују се придевима у компаративу.

Грчком независном генитиву који обележава поређење еквивалентне су предлошке конструкције:

- ❖ «*између* + *јенитив*»: упркос томе, што првобитно одређује просторне димензије, често изражава и компаративне нијансе
- ❖ «*међу* + *инструментал*»: осим месних параметара на непрецизан начин означава личне и диференциране одлике
- ❖ «*од* + *јенитив*»: те формације „се лоцирају у именском делу предиката или су побочне предикативне одредбе“ (Фелешко 1995²: 112)

⁹ V: ἰλαῖολ; [←N_{Instr}]: именица у инструменталу као квалитативни идентификатор (Пипер и др. 2005: 256)

¹⁰ Cop: κοῦλαῖωσαν ἰλαῖολ; Adj_{Комп}: ἵριδες у компаративу; N_{Gen}: именица у јенитиву као поредбени идентификатор (Пипер и др. 2005: 175)

- (a) поредбени генитив
  - (i) између + генитив
    - **τοῦ Μακεδόνο**ς ἢ πρὸς τὸν σοφιστὴν σύγκρισις (IV, 2)
      - та успоредба *између Македонаца* и софиста (стр. 10)
  - (ii) међу + инструментал
    - καὶ **ποιητῶν** τε οἱ μέγιστοι καὶ **συγγραφέων** (I, 3)
      - те да су највећи *међу њјесницима* и *џрозаистџима* (стр. 6)
  - (iii) од + генитив
    - οὐδὲν γάρ φασι ξηρότερον **ὕδρωτικοῦ** (III, 4)
      - ништа није непријатније *од човјека који болује од водене болесџи* (стр. 9)

3.5. Објекатски генитив: $N_{Dev} [< V_{tranz}] + Obj [\leftarrow N_{Gen}]^{11}$

Са девербативним именицама или именичким фразама које у значајној мери настају од несвршених (радња у процесу), или од свршених глагола (завршетак или резултат), независни генитив функционише као акузативна допуна (Мразовић – Вукадиновић 1990: 289):

- Народно *џредање* истиче да су виле биле добре супруге.
- Двочасовно *џредавање* о верској дискриминацији одушевило је студенте.

За примере који су у оригиналној верзији изражени генитивом вредности, објекатским и узрочним генитивом као преводни еквивалент употребљава се објекатски генитив:

(a) генитив вредности или цене

Придеви који означавају вредност или процену допуњавају синтаксички и семантички оквир објекатских структура у (српско)хрватском тексту:

- **τῆς ἀρετῆς** [...] ἐντάφιον ἄξιον (IX, 10)
  - погреб достојан *храбростџи* (стр. 19)
- καὶ τῷ ὄντι καλὸς οὗτος καὶ ἀξιονικότατος **εὐκλείας** ἀγών (XIII, 4)
  - такво је натјечање лијепо и заиста вриједно *џобјеге* (стр. 27)

(б) објекатски генитив

Позициона варијанта слободног акузатива у својству објекта је усклађена са именицама изведеним од транзитивних глагола:

- **ὀνομάτων** τε ἐκλογὴ (VIII, 1)
  - избор *ријечи* (стр. 14) ~ избор < изабрати
- περιγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκεῖνο **τῶν** ἄκρων **λημμάτων** (XI, 3)
  - у описивању довршених *мисли* (стр. 24) ~ описивање < описивати

(в) узрочни (каузални) генитив

Значењска идентификација каузалног генитива у грчком тексту постиже се објекатским еквивалентом у (српско)хрватском преводу:

- **μεγέθους** αἰτία (V, 1)
  - извор *узвишеноџ* (стр. 14) ~ избор < изабрати
- **ὑψους** αἴτιον (X, 1)
  - мотив *узвишеноџ* (стр. 21) ~ мотив < мотивисати

¹¹ N_{Dev} : *девербативна именица*; $[V_{tranz}]$: *џрелазан џлагол*; $Obj [\leftarrow N_{Gen}]$: *објекатџ у слободном џенишџу* (Пипер и др. 2005: 132)

3.6. Описни придев

Одређена карактеристика и главно обележје која карактеришу мотивну именицу, бележе се помоћу придевских форми, тј. еквивалената квантитативном и објекатском генитиву.

Придеви са суфиксом *-ан* који врше функцију преводног еквивалента указују на појам „имати оно што значи основна именица, обилovati тиме, бити од тога“ (Станојчић – Поповић 1999⁶: 155):

(а) квантитативни генитив

- ὄπλων μυριάδες (XLIII, 2)
  - езбројно *оружје* (стр. 63)

(б) објекатски генитив

- ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις (V, 6) ~ κρίσις < κρίνω: критиковати, судити
  - *књижевна критика* (стр. 13)

3.7. Партитивни (деони) генитив: Quant_{ParaNum} + N [←N_{Gen}]¹²

Носећи семантички параметар квантификације „деони или партитивни генитив означава да се у датим околностима остварује само део садржаја именске речи“ (Симић 2002: 177):

- Набраћемо цвећа по ливади.

У српском корпусу као еквиваленти деоном генитиву јављају се облици квантитативног генитива. Према томе улогу паранумеричких квантификатора заузимају разломци или речи које не одређују прецизан број саставних делова:

(а) квантитативни генитив

Именица у номиналној синтагми испољава аспект количине; конкретније ту функцију врши генитив у улози детерминатора:

- τῶ πλήθει τῶν τροπικῶν (XXXII, 2)
  - мноштво *меџафоричких израза* (стр. 48)
- πλήθος ὑποζυγίων (XLIII, 4)
  - мноштво *иџелеће марве*
- ἡμισυ γὰρ τ' ἄρετῆς (XLIV, 5)
  - половину узме *врлине* (стр. 65)

3.8. Присвојни (посесивни) генитив: N + Det_{Poses} [←N_{Gen}]¹³

Припадничка релација одређује се са посесивним детерминатором у својству атрибута и са именичким појмом.

(а) генитив ствараоца

Генитив личних имена која у грчким примерима указују на уметнике, књижевнике, изражава се посесивним генитивом:

- καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειτάρχου (III, 2)
  - још више изражаји лошег писца *Клиџарха* (стр. 8)

12 Quant_{ParaNum}: *паранумерички квантификатор* (Пипер и др. 2005: 140)

13 Det_{Poses}: *посесивни детерминатор* (Пипер и др. 2005: 144)

(б) објекатски генитив

Појам посесивности је замењив објекатским генитивом:

- **πεῖρας** τελευταῖον ἐπιγέννημα (V, 6) ~ ἐπιγέννημα < ἐπιγεννάω: изазвати
➤ плод дугог *искусџва* (стр. 13)

(в) присвојни (посесивни) генитив

Интересантно је, да колико у (српско)хрватском, толико у грчком, именице које присвојним генитивом идентификују власника описаних појмова, појављују се у множини (Фелешко 1995²: 37):

- καὶ αὐτῶν **τῶν** ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς **παρθένων** (IV, 4)
➤ очи самих *гјевица* (стр. 11)
- τραύματα **θεῶν** (IX, 7)
➤ о ранама *бојова* (стр. 18)

(г) у + генитив

Према Фелешку (1995²: 125) генитив са предлогом у обележава истакнуту припадничку релацију и посесивни карактер:

- ἀμαρτήματα καὶ **Ὀμήρου** (XXXIII, 4) ~ ἀμάρτημα < ἀμαρτάνω: погрешити
➤ недостатака у *Хомера* (стр. 51)

3.9. Присвојна (посесивна) заменица

Прономинални облици којим се у (српско)хрватском преводу исказују посесивност, припадање живих и неживих ентитета лицима употребљавају се уместо личних прономиналних форми у грчком корпусу:

(а) присвојни (посесивни) генитив

У оба испитана језика подкатегорија присвојних генитива представља највећу учесталост. Еквивалентни облици присвојног генитива покривају значајан део (српско)хрватских примера:

- ἐπαίρεται τε **ἡμῶν** ἢ ψυχῆ (VII, 2)
➤ *наша* се душа уздиже (стр. 13)

3.10. Присвојни (Посесивни) датив: N + Det_{Poses} [←ProN_{Dat}]¹⁴

Енклитички облици личних заменица, иако нису реченични конституенти, понашају се као атрибути именицама са којим успостављају поседнички однос.

Уз то, према Мразовић-Вукадиновић (1990: 295) чест је у заклетвама (у 1. и 2. лицу једнине), али и у псовкама (у 2. и 3. лицу једнине – множине):

- Живота *ми*!
- Бога *џи* твога!

У (српско)хрватском преводу јавља се уз именице које значе део људског тела и кореспондира са грчким субјекатским генитивом:

(а) субјекатски генитив

- **τῶν θεόντων** τὰ σώματα (XXI, 2) ~ τῶν θεόντων < θέω: трчати
➤ удове *џркачима* (стр. 38)

14 ProN_{Dat}: лична заменица у *дајџиву* (Пипер и др. 2005: 188)

3.11. Присвојни (посесивни) придев

Морфолошки идентитет присвојних придева заснива се на именицама од којих су изведени, док је њихова семантичка разноврсност везана за припадност лицима (*очев*), предметима (*ружин*) или пореклу (*београдски*).

Међутим „могу бити једнаки описним придевима, без обзира на термин којим се називају“ (Станојчић-Поповић 1999⁶: 152):

- *храстоов* лист: лист који припада храсту
- *храстоова* столица: столица која је начињена од дрвета храста

(Српско)хрватски примери присвојног придева бивају означени облицима генитива ствараоца, присвојног генитива или посесивног придева:

(а) генитив ствараоца

Предмет стваралаштва је праћен генитивом који ојачава поседничку позадину:

- *τά γε μὴν Ἀμφικράτους* τοιαῦτα καὶ *Ἥησιου* καὶ *Ματρίδος* (III, 2)
- такав је *Амфикрастоов*, *Хејесијеов* и *Мајтридоов* стил (стр. 8)

(б) присвојни (посесивни) генитив

У грчком оригиналу бројне су конструкције чији је главни конституент присвојни генитив у својству преводног еквивалента:

- *ἘρμOCRάτη τὸν ἙρμΟνος* (IV, 3)
- Хермократ син *Хермонов* (стр. 11)

Уз то, посесивни придеви, односно, (српско)хрватски еквиваленти, који су формираны суфиксом *-ски*, бележе „припадање појма уз чије име стоји, тачно одређеном, индивидуализованом појму“ (Станојчић-Поповић 1999⁶: 153):

- *Τρώων πόλις* καὶ νῆες *Ἀχαιῶν* (IX, 7)
- *тхројански* град и *ахејске* лађе (стр. 18)

3.12. Субјекатски генитив: N + Ag / PseudoAg [$\leftarrow N_{Gen}$]¹⁵

Реч је о девербативном атрибуту који „детерминише (глаголску) именицу, а алтернира са номинативом који улази у конгруентну везу са одговарајућим глаголом“ (Фелешко 1995²: 25).

Углавном, формира се од глагола несвршеног вида, са семантичког аспекта указује на агенса или псеудоагенса, а има нијансу уопштавајуће неизвесности.

Као преводни еквиваленти субјекатском генитиву појављују се (српско)хрватски субјекатски генитив и предложне конструкције (за + акузатив; у + локатив):

(а) субјекатски генитив

Узевши у обзир да се у индоевропским језицима глаголске именице шире са конгруентним атрибутима, постаје јасно како се субјекатски генитив у (српско)хрватском односи на исти грчки еквивалент:

- *ἡ ἀπакμῆ τοῦ πάθους* (IX, 15) ~ *ἀπакμῆ* < *ἀπакμάζω*: опадати
- опадање *патооса* (стр. 20)

(б) за + акузатив

Употреба предлога *за* уз акузатив, иако се јавља без специфичног значења (Мразовић-Вукадиновић 1990: 345), утврђује (псеудо)агенс описане радње:

¹⁵ Ag: *Агенс*; PseudoAg: *Псеудоагенс* (Пипер и др. 2005: 127)

- τὸ αἶτημα τοῦ ἥρωος (IX, 10) ~ αἶτημα < αἰτέω: молити, тражити
  - молитва за *једног јунака* (стр. 19)
- ἡ τοῦ πάθους ὑπεροχὴ (XXXVIII, 4) ~ ὑπεροχὴ < ὑπερέχω: надвисити
  - претјераности за *сѝрасѝ* (стр. 57)

(в) у + локатив

Локативним конструкцијама означава се место вршења делатности која је у старогрчком оригиналу представљена са субјекатским генитивом:

- ἡ τοῦ λόγου νόησις (XXX, 1) ~ νόησις < νοέω: мислити, схватити
  - мисао у *јовору* (стр. 46)

3.13. Узрочни (Каузални) генитив: N + Det_{Caus} [←N_{Gen}]

Природне околности које каталинички утичу на спонтану телесну или психичку реакцију ентитета уобличавају се каузалним детерминатором. На тај начин представљају се унутрашњи и спољашњи узроци, директни и индиректни (Пипер и др. 2005: 166-167).

У грчким примерима дотична врста адвербијалног генитива изражава се предлошким генитивом вредности – цене (предлог *због*):

- (а) генитив вредности или цене
- (i) због + генитив

У савременом (српско)хрватском предлошка конструкција *због* + *јениѝив* заузима главну позицију узрочне адвербијалне одредбе. У суштини илуструје појам који функционише као посредан (пасивни) чинилац изазивања психичких реакција:

- ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ σπουδῆς ἄξιον ἐπαινεῖν. (I, 2)
  - колико да га хвалимо *због намјере и уложена ѝруга* (стр. 5)

4. Закључна разматрања

Служећи се старогрчким текстом и (српско)хрватским преводом овим радом тежимо ка проучавању семантичким параметрима и синтаксичким релацијама адноминалних генитивних конструкција.

При избору примера за грчки генитив поклонили смо посебну пажњу облицима који се појављују најчешће у оригиналном корпусу, али и тим формама које граматичарима изазивају највеће интересовање.

На основу спроведене анализе наилазимо на изненађујућу подударност, али и изразите разлике између генитивних конструкција. Конкретније:

- (а) подударну употребу показују:

(1) квалитативни генитив:

- εἰς ποσὴν μεγέθους ἐπίδοσιν (I, 1)
  - на неку вишу разину *сѝила* (стр. 5)

(2) поредбени генитив (између + генитив, међу + инструментал, од + генитив):

- τοῦ Μακεδόνοϛ ἢ πρὸς τὸν σοφιστῆν σύγκρισιϛ (IV, 2)
  - та успоредба *између Македонаца* и софиста (стр. 10)

- καὶ **ποιητῶν** τε οἱ μέγιστοι καὶ **συγγραφέων** (I, 3)
  - τε да су највећи *међу њјесницима* и *ѳροзаистиμα* (стр. 6)
- οὐδέν γάρ φασι ξηρότερον **ὕδρωπικοῦ** (III, 4)
  - ништа није непријатније *од човјека који болује од водене болести* (стр. 9)
- (3) **објекатски генитив**:
- **ὀνομάτων** τε ἐκλογῆ (VIII, 1)
  - избор *ријечи* (стр. 14) ~ избор < избрати
- (4) **присвојни генитив**:
- καὶ αὐτῶν **τῶν** ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς **παρθένων** (IV, 4)
  - очи самих *дјевица* (стр. 11)
- (5) **субјекатски генитив (за + акузатив, у + локатив)**:
- ἡ ἀπακμὴ **τοῦ πάθους** (IX, 15) ~ ἀπακμὴ < ἀπακμάζω: опадати
  - опадање *ѳајоса* (стр. 20)
- τὸ αἶτημα **τοῦ ἥρωος** (IX, 10) ~ αἶτημα < αἰτέω: молити, тражити
  - молитва за *једног јунака* (стр. 19)
- ἡ **τοῦ λόγου** νόησις (XXX, 1) ~ νόησις < νοέω: мислити, схватити
  - мисао у *јовору* (стр. 46)
- (б) дифференцирану употребу означавају:
- (1) **аблативни генитив** у (српско)хрватском замењује у старогрчком:
  - (i) квантитативни генитив:
    - ἀλλ' ἡμῖν μὲν [...] ἀπόκειται λιμὴν **κακῶν** ὁ θάνατος (IX, 7)
      - смрт као лука која нас спасава *од зала* (стр. 18)
  - (ii) партитивни генитив:
    - ἐπεισῶδιά τινα **τοῦ** Τρωικοῦ **πολέμου** (IX, 12)
      - неке епизоде из тројанскога *рајѳа* (стр. 19)
  - (iii) поредбени генитив:
    - ἐκείνων [μὲν] γοῦν ἤττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσας ἢ **τῶν λιθίνων** (IV, 4)
      - прије би могао чути коју ријеч од мраморних кипова неголи *од њих* (стр. 11)
- (2) **квалитативни генитив** у преводу јавља се као преводни еквивалент:
  - (i) објекатском генитиву:
    - ὕψος **μεγαλοφροσύνης** ἀπήχημα (IX, 2)
      - узвишено је одјек *великоја духа* (стр. 16) ~ одјек < одјекovati
  - (ii) партитивном генитиву:
    - τρίτον τι **κακίας** εἶδος (III, 5)
      - трећи вид *искварена сѳица* (стр. 9)
- (3) **квалитативни инструментал** изражава функцију:
  - (i) објекатског генитива:
    - καὶ ὄσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν γενναίου **παραστήματος** (IX, 2)
      - да буду испуњене племенитим *осјећањима* (стр. 16)
- (4) **објекатски генитив** указује на:
  - (i) вредност или цену:
    - **τῆς ἀρετῆς** [...] ἐντάφιον ἄξιον (IX, 10)
      - погреб достојан *храбросѳи* (стр. 19)
  - (ii) узрок:
    - **μεγέθους** αἰτία (V, 1)

- извор *узвишеної* (стр. 14) ~ избор < изабрати
- (5) описни придеви** презентирају исту синтаксичку улогу са старогрчким:
  - (i) квантитативним генитивом:
    - **ὄπλων** μυριάδες (XLIII, 2)
      - безбројно *оружје* (стр. 63)
  - (ii) објекатским генитивом:
    - ἡ γὰρ **τῶν λόγων** κρίσις (V, 6) ~ κρίσις < κρίνω: критиковати, судити
      - *књижевна критика* (стр. 13)
- (6) партитивни генитив** односи се на:
  - (i) квантитативни генитив:
    - ἡμισυ γὰρ τ' **ἀρετῆς** (XLIV, 5)
      - половину узме *врлине* (стр. 65)
- (7) присвојна заменица** је структура истовредна са:
  - (i) присвојним генитивом:
    - ἐπαίρεται τε **ἡμῶν** ἢ ψυχῆ (VII, 2)
      - *наша* се душа уздиже (стр. 13)
- (8) присвојни генитив** има троструку еквивалентну функцију, пошто заузима место:
  - (i) генитива ствараоца:
    - καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ **Κλειτάρχου** (III, 2)
      - још више изражаји лошег писца *Клиτάρха* (стр. 8)
  - (ii) објекатског генитива:
    - **πείρας** τελευταῖον ἐπιγέννημα (V, 6) ~ ἐπιγέννημα < ἐπιγεννάω: изазвати
      - плод дугог *искусива* (стр. 13)
  - (iii) предлошке структуре „у + генитив“:
    - ἀμαρτήματα καὶ **Ὀμήρου** (XXXIII, 4) ~ ἀμάρτημα < ἀμαρτάνω: погрешити
      - недостатака у *Хомера* (стр. 51)
- (9) присвојни датив** исказује се старогрчким:
  - (i) субјекатским генитивом:
    - **τῶν θεόντων** τὰ σώματα (XXI, 2) ~ τῶν θεόντων < θέω: трчати
      - удове *џркачима* (стр. 38)
- (10) присвојном придеву** у (српско)хрватском преводу одговарају:
  - (i) генитив ствараоца:
    - τὰ γε μὴν **Ἀμφικράτους** τοιαῦτα καὶ **Ἥγησιου** καὶ **Μάτριδος** (III, 2)
      - такав је *Амфикрајтов, Хејесујев* и *Мајтридов* стил (стр. 8)
  - (ii) присвојни (посесивни) генитив:
    - **Τρώων** πόλις καὶ νῆες **Ἀχαιῶν** (IX, 7)
      - *џројански* град и *ахејске* лађе (стр. 18)
- (11) узрочни (каузални) генитив** одређује се као еквивалент:
  - (i) генитиву вредности или цене (због + генитив)
    - ὡς αὐτῆς τῆς **ἐπινοίας** καὶ **σπουδῆς** ἄξιον ἐπαινεῖν. (I, 2)
      - колико да га хвалимо *због намјере* и *уложена џруда* (стр. 5)

Имајући у виду, да „разлике се указују као ограничења сличности, и обрнуто, сличности се сагледавају као ограничења разлика“ (Бугарски 1996: 399) резултати

овог комплексног, прагмалингвистичког и међукултуралног рада могу побудити велико интересовање у домаћим или међународним лингвистичким круговима, и употребити се у лакој преводној текстова са једног језика на други.

Паралелно на пољу испитивања међујезичке прагматичке компетенције, добијени резултати могу представљати корисно градиво за конструктивно употпуњавање и развијање наставних средстава, али и језичких стратегија у области наставе старогрчког језика.

Литература

- Бугарски, Р. (1996). Језичке разлике. Српски језик, 1 (1–2): 399 - 403.
- Ивић, М. (1954). *Значења српскохрватској инструменталној и њихов развој*. Београд: САНУ.
- Ивић, М. (1955-1956). Однос између квалитативног генитива и квалитативног инструментала. *Наш језик*, 7 (7-10): 260-269.
- Ивић, М. (1959). Српскохрватски падежни облици обавезно праћени одредбом као помоћним морфолошким знаком. *Годишњак Филозофској факултету у Новом Саду*, 6: 159-162.
- Мразовић, П. и Вукадиновић, З. (1990). *Грамађика српскохрватској језика за странце*. Сремски Карловци: Издавачка Књижарница Зорана Стојановића, Нови Сад: Добра Вест.
- Пипер, П. и др. (2005). *Синђакса Савременој Српској језика – Просја реченица*. Београд: Институт за Српски језик САНУ.
- Сабалевски, С. (2000). *Древнејреческиј јзык. Учебник для вузов*. Санкт – Петербург: Алетејя.
- Симић, П. (2002). *Српска грамађика 2, Грамађика*. Београд: Научно друштво за неговање и проучавање српског језика. Никшић: ЈАСЕН.
- Станојчић, Ж. и Поповић, Јб. (1999⁶). *Грамађика српској језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Фелешко, К. (1995²). *Значења и синђакса српскохрватској јенишива*. Београд: Орфелин
- Adams, C. (1919). *Aeschines*. Cambridge: Harvard University Press.
- *О лажном посланству* (ЛП)
- Burnet, J. (1900-1907). *Platonis opera*, I-V. Oxford: Clarendon Press.
- *Горђија* (Plat. Gorg.)
  - *Одбрана Сократова* (Plat. Apol.)
  - *Република* (Plat. Rep.)
  - *Симпозиј* (Plat. Sym.)
- Butcher, S. and Rennie, W. (1903–1931). *Demosthenis Orationes*, I-III. Oxford: Clarendon Press.
- *Нађробни говор* (Dem. 60.)
  - *Прошве Тимократија* (Dem. 24.)
- Dukat, Z. (1983). *Gramatika Grčkoga Jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Godley, A. D. (1920). *The Histories of Herodotus*, I-IV. Cambridge: Harvard University Press.
- *Приповести* (Hdt.)
- Jones, H. and Powell, J. (1942²). *Thucydides Historiae*, I-II. Oxford: Clarendon Press.
- *Историја Пелопонеској рати* (Thuc.)
- Lamb, W. (1930). *Lysias*. Cambridge: Harvard University Press.
- *Нађробни говор* (Lys. 2.)
  - *Прошве Ајораја* (Lys. 13.)
  - *Прошве Алкибијада* (Lys. 14.)
- Marchant, E. (1900-1921). *Xenophontis opera omnia*, I-V. Oxford: Clarendon Press.
- *Анабаза* (Xen. Anab.)
  - *Сећања на Сократија* (Xen. Mem.)

- *Хеленика* (Xen. Hell.)
 Maretić, T. (1963³). *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- Musić, A. i Majnarić, N. (1980¹¹). *Gramatika Grčkoga Jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Norlin, G. (1980). *Isocrates*, I-III. Cambridge: Harvard University Press.
- *Κυῖρασι* (Isoc. 3.)
 - *Никоклу* (Isoc. 2.)
 - *Ὁ μῦρου* (Isoc. 8.)
 - *Πανειρικ* (Isoc. 4.)
- Pearson, A. C. (1967). *Sophoclis Fabulae*. Oxford: Clarendon Press.
- *Ανῆιῖονα* (Soph. Ant.)
- Smerdel, T. (1980). *Pseudo-Longin, O uzvišenom*. Zagreb: GZH.
- Smyth, H. (1920). *A Greek Grammar for colleges*. New York: American Book Company.
- Ασωνίτης, Ν. and Αναγνωστόπουλος, Β. (1961). *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Φιλολογικές Εκδόσεις Αναγνωστάκη.
- Κοπιδάκης, Μ. (1990). *Ψευδο-Λογγίνος, Περί ύψους*. Ηράκλειο: Βικελαία Βιβλιοθήκη.
- Μουμπζάκης, Α. (2015). *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Μπίλλα, Π. (2010). *Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- Τζάρτζανος, Α. (1966). *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

Panagiotis Asimopoulos

THE ANCIENT GREEK GENITIVE AND ITS SERBO-CROATIAN TRANSLATING EQUIVALENTS IN PSEUDO-LONGINUS' ESSAY «ON THE SUBLIME»

Summary: In this paper we contrast genitive syntagms without prepositions in two different languages, Serbian and ancient Greek. The analysis, following theoretical examination of the phenomenon, is based on 463 examples from Pseudo-Longinus' essay "On the sublime" and their Serbo-Croatian translation equivalents based on Tom Smerdel's translation.

Key words: Pseudo-Longinus, Genitive, ancient Greek, Serbo-Croatian